



REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO REPUBLIKE HRVATSKE

REPUBLIKA HRVATSKA DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO REPUBLIKE HRVATSKE ZAGREB, TR. S. BANIĆE 4	
Datum: 13-07-2013	
Preporučeno	
Primljeno	

Broj: A-477/12
Zagreb, 12. veljače 2013.

HRVATSKI SABOR

Na broj:
Klasa: 021-12/12-09/40
Urbroj: 6511-12-09

Predmet: Izvješće DORH-a o poduzetim državnoodvjetničkim radnjama radi otkrivanja, izručivanja i kažnjavanja počinitelja ratnih zločina nad djecom i civilnim osobama ubijenima tijekom Domovinskog rata prema točki 2. Zaključka Hrvatskog sabora od 22. listopada 2012.

Hrvatski sabor je na 5. sjednici održanoj 19. listopada 2012. donio Zaključak kojim je pod točkom 1. prihvatio Izvješće o radu državnih odvjetništava u 2011. godini.

Točkom 2. istog Zaključka zaduženo je Državno odvjetništvo Republike Hrvatske da u roku 60 dana podnese Izvješće o poduzetim mjerama radi otkrivanja, izručivanja i kažnjavanja počinitelja ratnih zločina nad djecom i civilnim osobama ubijenima tijekom Domovinskog rata.

Stoga se izvješćuje o poduzetim državnoodvjetničkim radnjama kako slijedi.

I. Radnje poduzete radi otkrivanja počinitelja

Do dana 30. rujna 2012. nadležna državna odvjetništva procesuirala su ukupno 3495 osoba. Od toga istraga se vodi protiv 299 osoba, podignute su optužnice protiv 1497 osoba, u odnosu na 576 osoba donijeta osuđujuća presuda, a u odnosu na 658 osoba u tijeku je prvostupanjski kazneni postupak.

Većinom su nadležna županijska državna odvjetništva pokretala postupke protiv pripadnika bivše Jugoslavenske narodne armije (JNA), pripadnika Teritorijalne obrane kao i pripadnika vojnih i paravojnih snaga tzv. Republike Srpske Krajine.

Kako su kaznene prijave podnošene još za vrijeme rata parcijalno, u odnosu na pojedine predmete. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske je radi praćenja i nadzora rada nad tim predmetima, ali i radi prezentiranja tog rada međunarodnoj zajednici, sistematiziralo

sve podatke i pojedine događaje povezalo u cjeline (zločine) koje su unesene u Bazu podatka ratnih zločina i 12. prosinca 2008. donesen je Akcijski plan u vezi rada na ovim predmetima. Prema Bazi podataka ratnih zločina državnog odvjetništva zabilježeno je ukupno 490 zločina, od čega 316 zločina po poznatim počiniteljima i 174 zločina po nepoznatim počiniteljima.

U dijelu ratnih zločina u kojima počinitelji nisu otkriveni, tijekom srpnja 2010. godine Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zatražilo je od županijskih državnih odvjetništava nadležnih za rad na ovim predmetima, izvješća o svim tim predmetima nakon čega su, po provedenoj analizi pojedinih slučajeva i ocjeni dosadašnjeg rada, označeni slučajevi koje je nužno prioritetno istražiti, kako na nacionalnom nivou tako i na regionalnim razinama. Predmeti su rangirani po težini, broju žrtava i osjetljivosti, sve s ciljem da se sustavno istraže zločini u kojima do sada krivci nisu otkriveni. Popis s listom svih zločina za sva državna odvjetništva dostavljen je Ministarstvu unutarnjih poslova, Ravnateljstvu policije zbog intenziviranja kriminalističke obrade i pronalaska počinitelja odgovornih za te zločine.

Slučajevi su samo posebno istaknuti po prioritetima budući postoji obaveza svih tijela da se i zadnji ratni zločin istraži i počinitelji privedu pravdi.

II. Radnje poduzete radi izručenja počinitelja

Sukladno odredbama Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima, tijelo nadležno za izručenja je Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske. Prema pravilima redovne međunarodne pravne pomoći, sukladno evidencijama nadležnih državnih odvjetništava, Republici Hrvatskoj radi vođenja kaznenog postupka zbog kaznenih djela ratnih zločina, izručen je 21 počinitelj.

BROJ IZRUČENJA IZ DRUGIH ZEMALJA PO RASPISANIM TJERALICAMA SUDA	
ŽDO	BROJ IZRUČENIH POČINITELJA
Bjelovar	0
Dubrovnik	0
Karlovac	0
Osijek	3
Rijeka	0
Sisak	4
Slavonski Brod	1
Split	2
Šibenik	3
Varaždin	0
Vukovar	2
Zadar	6
Zagreb	0
UKUPNO	21

Prema podacima kojima raspolaže državno odvjetništvo, za još 126 počinitelja ovih kaznenih djela je raspisana međunarodna potraga ili je u tijeku njezino raspisivanje od strane nadležnih sudova.

Kako prema pozitivnim pravnim propisima Republike Hrvatske i brojnih drugih država, izručenje vlastitih državljana nije moguće, to je zbog potrebe učinkovitijeg postupanja i prikupljanja i razmjene dokaza, a naročito da bi počinitelji koji su nedostupni bili osuđeni i izdržali izrečene kazne, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske je s tužiteljskim uredima u regiji zaključilo nekoliko vrsta sporazuma i to općih i posebnih.

Tako su na temelju dosadašnje suradnje po posebnom sporazumu za kaznena djela ratnih zločina, s Tužilaštvom za ratne zločine Republike Srbije razmijenjeni podaci i dokumenti u 34 predmeta u odnosu na 63 okrivljenika. Od tog broja, u Republici Srbiji, protiv danas srpskih, a ranije hrvatskih državljana, optuženo je 20 osoba i to zbog ratnih zločina počinjenih na teritoriju Republike Hrvatske, na štetu hrvatskih građana. Do sada je 18 osoba osuđeno, od čega 14 osoba pravomoćno.

Vrhovnom državnom tužilaštvu Crne Gore predani su materijali u 3 predmeta u odnosu na 8 okrivljenika, koji se nalaze na teritoriju te države, od čega je protiv njih 6 zbog ratnih zločina na teritoriju Republike Hrvatske podignuta optužnica u Crnoj Gori.

III. Radnje poduzete radi kažnjavanja ratnih zločina počinjenih nad djecom i civilnim osobama

Kad su u pitanju ratni zločini, prvenstveno se razlikuju zločini počinjeni prema pripadnicima oružanih snaga i zločini nad civilnim osobama, sukladno Ženevskim konvencijama. Radi poduzimanja dodatnih aktivnosti u svrhu istraživanja svih zločina počinjenih na području Republike Hrvatske ili na štetu njenih državljana, donesena je u veljači 2011. godine „Strategija u vezi obveza pojedinih tijela u istraživanju i procesuiranju ratnih zločina počinjenih u razdoblju od 1991. do 1995. godine“. Radi provođenja Strategije, u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske sačinjen je Operativni program kojim su detaljno propisane obveze svih državnih odvjetnika, određeni rokovi te se posebno obvezuje državne odvjetnike da koordiniraju rad s djelatnicima policije zaduženima za rad na ovim predmetima.

Radi ostvarivanja napretka na sastanku održanom u studenom 2012. godine s predstavnicima Ravnateljstva policije i predstavnicima županijskih državnih odvjetništava koji rade na ovim predmetima, dogovoreno je da će se od drugih agencija i imatelja arhiva zatražiti dostava svih podataka koji se odnose na pojedine slučajeve, a također je zaključeno da će se kroz suradnju na temelju sporazuma o suradnji zatražiti dodatni podaci putem međunarodne pravne pomoći. Naglašena je potreba pojačanog angažmana policijskih službenika (kao primarnog tijela otkrivanja) na otkrivanju počinitelja kaznenih djela i prikupljanju podataka. U zaključcima s radnog sastanka održanog 14. prosinca 2012. u Valdandonu, Glavnog državnog odvjetnika, općinskih i županijskih državnih odvjetnika te čelnika Ravnateljstva policije i načelnika policijskih uprava, među ostalim, se navodi da je važno usmjeriti rad u području ratnih zločina na otkrivanje i progon počinitelja ratnih zločina koji su određeni nacionalnim i regionalnim prioritetima te zločina počinjenih tijekom i nakon VRA Oluja.

Kako je već naglašeno, mjere radi otkrivanja i kažnjavanja počinitelja već se poduzimaju bez obzira na nacionalnost, dob, status žrtava i slično, a prema evidenciji Baze podataka ratnih zločina zabilježeno je 5987 smrtno stradalih žrtava kaznenih djela ratnih zločina tijekom Domovinskog rata.

Također prema podacima Baze podataka ratnih zločina, kao žrtve kaznenih djela ratnih zločina tijekom Domovinskog rata evidentirano je ukupno 249 djece (osoba mladih od 18 godina), od čega je stotinu (100) djece smrtno stradalo. Podaci u tablici prikazuju podatke o stadijima postupaka u odnosu na smrtno stradalu djecu na čiju su štetu počinjena kaznena djela ratnih zločina tijekom Domovinskog rata. Kao što se vidi iz tabele, državna odvjetništva su u odnosu na četrdesetijedno (41) ubijeno dijete podigla optužnice radi procesuiranja poznatih počinitelja.

U odnosu na djecu čija je imena zastupnik Ivan Šantek posebno istaknuo na sjednici Hrvatskog sabora 16. listopada 2012., koja su ubijena i ranjena tijekom Domovinskog rata u Sisačko-moslavačkoj županiji, posebno dodajemo kako su u odnosu na dvanaest (12) poimenično navedene djece pokrenuti kazneni postupci te je nadležno županijsko državno odvjetništvo podiglo više optužnica protiv ukupno osamnaest (18) počinitelja, od čega protiv njih osam (8) po zapovjednog odgovornosti zbog kaznenih djela ratnih zločina protiv civilnog stanovništva. Jedan je počinitelj zbog tih zločina pravomoćno osuđen u prisutnosti na kaznu zatvora u trajanju od dvadeset (20) godina. U odnosu na dvoje (2) djece-žrtava pokrenute su istrage protiv ukupno deset (10) osumnjičenika dok u je odnosu na četvero (4) djece u tijeku kriminalistička obrada radi otkrivanja počinitelja. Kako počinitelji ovih kaznenih djela nisu dostupni hrvatskim pravosudnim tijelima, to su nadležni sudovi izdali tjeralice ukoliko su za to bili ispunjeni zakonski uvjeti.

Broj usmrćene djece tijekom Domovinskog rata prema Bazi podataka ratnih zločina	
stadij postupka	broj
izvidi	22
osuđujuća presuda	10
istraga+prekid	27
optužnica	41
oslobađajuća presuda	0
obustava postupka	0
odbijajuća presuda	0
ukupno usmrćene djece	100

GLAVNI DRŽAVNI ODVJETNIK
REPUBLIKE HRVATSKE

Mladen Bajić